

Jordemodern

Jordemodern Tidsskrift sedan 1888

Bild: Kate Stegeman

September nr 5 2019

3	Redaktören	23	Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
4	Att föda barn i vatten	24	Temadag Abort 2019
7	Post abortvård i Uganda	27	SRHR2017 – Befolkningsstudie om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
10	Fex-Can – forskningsprogram om reproduktiv och sexuell hälsa efter cancer	28	Konsten att skriva begriplig text
13	Övergripping och respektlöst beteende i vården av gravida	29	Nationella bäckenbottennätverket
16	Att arbeta som barnmorska i fält Samma tankar om livet	30	Ordförande har ordet
20	Appen som ska minska kunskapsglappen	32	SRAT: Den fackliga barnmorskerösten
22	Hallå där: Inga-Maj Andersson	36	50 år som barnmorskor
		38	Till minne av

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare & förbundsordförande

Mia Ahlberg

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Ätta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
08-10 70 88
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan

barnmorskan.se

Till vilket pris som helst

REDAKTÖR MARGARETA REHN

Sommaren 2019 är över. I media har det rapporterats om både barnmorskor och barnmorskeförbundet. Förlossningsvården och BB-krisen blev åter rubriker, men artiklar och debatt har också handlat om andra delar av reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa.

Det har förstas rapporterats om den underdimensionerade förlossningsvården, vårdkedjan mödrahälsovård-förlossningsvård och om vård under postnatalperioden (eftervården). Artiklarna har handlat om hur många som hänvisas, hur många som inte kan hänvisas och om att kvinnor föder oplanerat i hemmet på grund av platsbrist. Det har handlat om den historiska budgetsatsningen på förlossningsvården och kvinnors hälsa och om hur många fler barnmorskor det blev – inom förlossningsvården i Stockholm faktiskt (nästan) inga alls – och om BB som stängt.

Det har också handlat om barnmorskors arbetsmiljö och om vad barnmorskor och Svenska Barnmorskeförbundet ser som lösningar på problemet. Andra ämnen som fått rubriker är rätten till abort, samvetsfrihet/samvetsklausul och tillgången till säker abortvård (srhr). Det har publicerats reportage om sorgen efter ett barn som dör i magen (intrauterin fosterdöd) och att på nytt vara gravid och föda barn igen. En längre artikelserie handlade om fysisk smärta eller obehag i samband med samlag. Och vi har läst om dödsfall – mödradödlighet.

Surrogatmödraskap var ett ämne som – väntat eller överraskande? – på nytt lyftes upp som en politisk fråga. Det var några år sedan sist, även om vi av och till har kunnat läsa och höra inslag i både radio och tv om både barnlängtan, ofrivillig barnlöshet och surrogatmödrar och de företag som etablerat sig inom surrogatindustrin också i Sverige.

Förra gången frågan debatterades allmänt var i samband med rapporten Assisterad befruktning – etiska aspekter (Smer 2013:1) och den statliga utredning Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11) som gick på remiss till bland andra Svenska Barnmorskeförbundet.

Då lanserades ord som värdmödraskap och värdgraviditet. Den gången var det partier som ville fortsätta att utreda altruistiskt surrogatmödraskap

De senaste åren har frågan varit i stort sett politiskt död även om en del partier och deras kvinnoförbund har tagit ställning och sagt nej till surrogatmödraskap i Sverige – både altruistiskt och kommersiellt. Dock inte alla. M, C och L är för och Mp har sagt ja till att på nytt utreda frågan. Och i slutet av sommaren 2019 lyfte (M) frågan på nytt, med en retorik som vi känner igen från organisationer som strider för både aborträtt och kvinnors fullständiga (reproduktiva) rättigheter i samband med graviditet och barnafödande. "Min kropp. Mitt val. Mitt barn." blev i moderaternas kampanj till "Min mage. Mitt val. Ert barn." Ett debattinlägg från (M) signerat Ulf Kristersson och Filippa Reinfeldt som tar ställning för att tillåta altruistiskt surrogatmödraskap fick rubriken "Surrogatmoderskap – en fråga om frihet".

Surrogatmoderskap – är det en frihetsfråga? Är barn en rättighet? Till vilket pris som helst? Vad säger kvinnokonventionen och barnkonventionen? Kan och ska grundläggande (mänskliga) rättigheter avtalas bort?

Personligen tycker jag att det är anmärkningsvärt att (M) använder samma retorik som kvinnorörelsen när det handlar om reproduktiva rättigheter: "Min kropp, mitt val." Jag är i och för sig inte förvånad eftersom de och andra vill göra frågan om surrogatmödraskap till en srhr- och kvinnofråga; att kvinnor själva kan och ska få avgöra om de vill bli och vara surrogatmödrar MEN de tar inte med att det är business. De tar inte heller upp att det också skulle innefattas av den skattefinansierade och redan hårt ansträngda hälso- och sjukvården.

Vad får vi läsa mer om i höst?

Bästa vägen framåt

Kära barnmorskor, jag sitter i min stuga i slutet av sommaren när jag skriver det här. Alla mina barn är här vilket med halvvuxna döttrar är ovanligt och väldigt härligt. Jag har arbetat kliniskt i sommar i kombination med arbete för Svenska Barnmorskeförbundet. Forskningen får vänta dessa månader när varenda barnmorskehand behövs i vården.

• **Jag tänker inte skriva** om hur det var i sommar eftersom ni som läser detta antingen har upplevt det själva eller läst om det i media.

Mediabevakningen tog längre tid att komma igång denna sommar jämfört med tidigare år. Jag funderade på det och tänkte att intresset för våra frågor kanske har svalnat. Det gjorde mig orolig eftersom frågorna och utmaningarna inte på något sätt är besvarade eller lösta.

Men så småningom så kom det igång. Barnmorskor och vårt arbete har belysts på många håll i Sverige. Det är bra. Det är också otroligt bra och roligt att många barnmorskor som är medlemmar i Svenska Barnmorskeförbundet – SRAT kliver fram och berättar om hur det är och därmed tar aktiv del i beskrivningen av hur vi ska lösa de problem som finns.

Det är precis så det ska vara och det är den bästa vägen framåt för oss och vårt yrke. Heja er och heja oss!

När vi är ett förbund som arbetar med alla våra frågor, professionella och fackliga, så är det precis så vi ska göra; gemensamt beskriva hur det ser ut och ge konkreta förslag på lösningar. Det finns en kraft i det som är oerhört viktigt.

I höst händer det stora saker i Svenska Barnmorskeförbundet, det gör det ju faktiskt hela tiden när jag tänker på det ;-)

I höst kommer möten över hela Sverige att belysa barnmorskans arbete med folkhälsa och goda levnadsvanor. I samband med dessa möten kommer vi också att ordna träffar där vi diskuterar och informerar om vår ”nya organisation”. Håll utkik på vår hemsida så att du inte missar detta tillfälle att mingla med barnmorskor.

Den 14 november är det förbundsstämma och nya styrelsemedlemmar ska väljas. Det är fler nomineringar än någonsin tidigare, vilket jag tolkar som ett gott betyg. Engagemanget bland barnmorskor är stort och många vill vara med att påverka. Att närmare 70 barnmorskor har tagit på sig rollen som förtroendevalda är ytterligare ett tecken på stort engagemang och en tro på att det går att påverka saker till det bättre.

Det är mod och ger hopp.

Jag är helt beroende av känslan av mod och hopp. Känslan av att det går. Att jag har förmåga och ork. Att jag vill och orkar försöka igen – och igen. Precis det som vi barnmorskor försöker ge till dem vi vårdar. Tron på den egna kraften, på att kunna och vilja, på att orka igen och igen. Att inte ge

MIA AHLBERG FÖRBUNDSORDFÖRANDE
MIA.AHLBERG@BARNMORSKEFORBUNDET.SE

upp och ta sig själv på allvar. Det är vi bra på och det ska vi fortsätta att vara bra på.

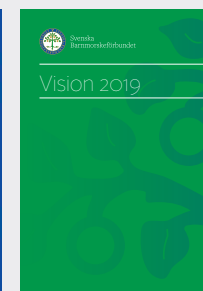
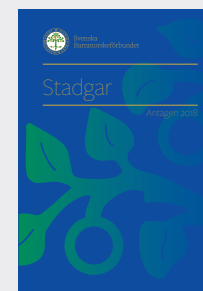
Ibland är vi kanske för bra på det med tanke på hur vi ställer upp för våra kollegor och dem vi vårdar, när det är organisationen som är fel dimensionerad. Lappar och lagar ett schema med vår egen hälsa som insats. Jag hoppas innerligt att alla ni som gör det också har fått en paus och skön semester i sommar. Vilat och njutit. Tagit hand om er själva och dem ni tycker om.

Precis det jag gör just nu, omringad av mina barn och vår hund. Vi har precis plockat röda vinbär och ska koka saft som vi ska

dricka till maten i kväll. Vi pratar om vilken film som är bäst och tafsar om vem som ska ställa in den svettiga osten från frukosten. Jag köpslår med dem om massage som betalning för de ursnygga sandalerna som är på rea. Känner mig tacksam och vilar.

Vilar så att jag är redo i höst att fortsätta det viktiga arbete vi gör varje dag.

För barnmorskor med barnmorskor.
Svenska Barnmorskeförbundet.
En profession – en organisation.
Vi hörs,
Mia

Svenska Barnmorskeförbundet Stadgar antagen 2018, Vision 2019 och Strategier 2019-2020
Svenska Barnmorskeförbundets stadgar och vision hittar du på barnmorskeforbundet.se
Ta kontakt med din lokalförening och fackliga företrädare för att ta del av Svenska Barnmorskeförbundets strategier 2019-2020.

6th EMA Education Conference

**The midwifery education
- fit for the 21st century**

Clarion Hotel & Conference Malmö Live
Malmö, Sweden
29 – 30 November 2019

emaeducation2019.se

6th EMA Education Conference

The midwifery education – fit for the 21st Century 29–30 november 2019, Malmö

Välkommen till en konferens med fokus på barnmorskeutbildningen. Konferensen vänder sig till alla barnmorskor – chefer, lärare, kliniska adjunkter, handledare och barnmorskestudenter som är intresserade av framtidens barnmorskeutbildning – framtidens barnmorska.

Mer information om konferensen på emaeducation2019.se